



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita R. P. Ioannis Francisci Regis, è Societate lesv

La Broue, Claude de

Coloniæ, 1660

Pars III. Res miræ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45172

PARS TERTIA.

RES MIRÆ.

§. I. *Opinio de ejus sanctitate concepta.*

SI vox populi vox Dei, vel hinc venera-
tioni esse debeat eximii Sacerdotis vir-
tus: quibuscunque enim in locis versatus
est, in iis incredibilem opinionem sui con-
citavit. *Sancti* nomine, quod proximè attri-
gimus, ubi vis apud Montanos illos desig-
nabatur: *Sanctus*, aiebant, hunc illumve ad
pagum Missionis ergò pergit: *Sanctus* ita
docuit: *Sanctus* aderit propediem: neque
ulla præterea interpretatione opus erat:
nullo negotio intelligebat quisq; agi de fa-
mulo Dei, Francisco Regis. Memorat qui-
dem certè unus è Nostriis, cum aliquando
iter faciens, multitudinem in pago quo-
dam cerneret ad fores Templi opperien-
tem, quæsi vissetque, quid demum causæ
esset, cur eo loco consisterent & penè om-
nes una voce respondisse, à se *Sanctum* ex-
pectari, mox ad futurum: cumque haud in-
telligeret quem tandem tam honorifica
appel-

appellatione designarent, iterum ac tertio percunctatum quid demum illos eo loco distineret? nihil prorsus responsi tulisse, nisi *Sancti* adventum sese opperiri: post, animadvertisse, de Francisco locutos illos, cuius nomen ignorarent aliud: adeo increbuerat de viri Dei sanctimonia opinio. Atque hinc illa veneratio tanta, ut etiam superstitis vestes, Epistolæ, alia ejusdem generis, pro Reliquiis haberentur. Rusticana quædam femina cum aliquando propior, pallium ejus longa usura attritum cerneret, atque adeo non uno loco lacerum; per officiosam dissimulationem ab eo petiit, ut sarciri à se illud sineret. Cum non abnueret Franciscus, oblatâ ratus ut tædum opportunitate, refarcit illa quidem studiosè, & quâ dehiscebat, coagmentat: verum ita, ut clam frustulum decerpserit, eâ fiduciâ fore ut id pro amuleto deinceps ad depellendos morbos esset. Nec piâ mentem spes sua frustrata est: eâ ipsâ luce, cum filios duos domi jacentes haberet, alterum ex hydrope, ex febris alterum; ambos applicito frustulo vidit levatos statim, intra paucos deinde dies confanatos prorsus.

tertio loco
fuisse,
tani-
s, cu-
ncre-
inio.
etiam
idem
culi-
pro-
itum
lace-
m ab
Cum
usu-
idem
ntat
ferit,
ceps
iam
luce,
eret,
am-
tim,
ror-
sus:

fus: atque ex eotempore cepit idem pan-
niculus pro præsentissimo remedio totâ
viciniâ adversus cujuscunque generis
morbos adhiberi. Ex quo autem in terris
esse desuit, matrona nobilis cum accepisset
Francisci galerum eleemosynæ nomine
datum à Parocho, cujus in ædibus obiit,
obvio mendiculo, tanquam rem nullius
deinceps neque pretii, neque utilitatis; il-
lum eundem haud modica pecunia rede-
mit ab homulo egente. Tensæ item (pagi
nomen est) incolæ tibialium alterum ab
eodem Parocho impetratum asservant
etiamnum perstudiosè, tanquam deposi-
tum infiniti pretii: ac fama subinde lon-
gius latiusque manante vel de viri sancti-
monia, vel de rebus mirabilibus à Deo ad
fidelem famulum condecorandum fieri
cœptis, ab illo ipso Parocho institerunt
quamplurimi, sibi ut saltem frustulum ex
talari toga Francisci largiretur: sed non
omnibus satisfieri potuit. Præmiola verò,
ab illo aliàs secundum Catecheticas præ-
lectiones in merentes pueros puellasque
distributa, nunc tanti fiunt, ut prope pro
gaza habeantur. Mirum porro imprimis,
intrâ

intrà decennium quàm è vivis excessit, frequentiam tantam ad ejus tumulum extitisse, fidem ut omnem superet, inquit, Scriptor Gallicus. In pago paulò antè deserto, numerati mortales uno die, suprà decies mille: eodem ducuntur supplicationes ex pagis aliis decem duodecimve leucas distitis, & scilicet per itinera montuosa, ac propè per præcipitia. Carpitur item gleba tumuli ab unoquoque sic, ut nàli identidem nova humus ad loculū aggeretur, reiectus jam fuisset sæpius: eà glebà redacta in pulvisculum, mox epota, utuntur adversus morborum genus quodlibet: atque adeò pro magno munere mittunt amici ad amicos pyxidiculas illa refertas. Quin etiam audivi ipse de Medico scientissimo, cum diceret se, dum minus cedunt febres contumaciores remediis illis quæ ex artis scitis præscripserit, mittere solitum ægros ad Patristumulum, leucas licet quatuor quinqueve distitum: hoc medicinae genus perrarò fallere. Hinc frequentissima sacrificia fieri solita ad Altare sacelli in quo corpus depositum: eò confluunt è viciniâ Sacerdotes eà gratiâ: nec ullus est, cujus

cujus opera non quotidie conducatur: ne-
que mirum, cum ex oppidis pagisque non-
nunquam leucas ipsas Gallicas viginti dis-
sitis, & quod excurrit, votirei plerique
convenient. Et, quod fortasse ante hac in-
auditum in Ecclesia fuit, Anicii ad ejus
homologeterium fiunt novendiales visi-
tationes: ibi fundit preces plebs pia tam
frequenter, ut dubitare nequeas, quin per-
multi ea quæ à Domino concupierant, ve-
nerabili Sacerdote sequestro obtinuerint.
Sic nimirum innocentiam Francisci hone-
stat magis magisque in dies largitor inno-
centiæ; quæ quidem in candidissima ani-
ma talis tātaque fuit, ut cum sub extremos
mortalis vitæ dies ex letali morbo jam de-
cumbens, generalē vitæ totius confessionē
instituisset denuò, (nā præter illā quam eo
in secessu paucis antè diebus instituerat va-
lens, ut prima Parte vidimus, quò qui
mundus erat, mundaretur adhuc, inqui-
rendum denuò in facta, dicta, cogitata vi-
tæ totius sibi putavit) stuporem attulerit
Confessatio, viro ceteroqui singulari eru-
ditione juxta, & acerrimo judicio. Jaco-
bus Latcombæus fuit, è nostra Societate
Sacer-

Sacerdos: is sub extremum illud vitæ tempus ad eum visendum solandumque missus Anicio, cum totam penè noctem unā, quam ambo insomnem traduxerunt, in audienda totius ætatis Francisci recognitione posuisset, versavissetque virum partes in omnes, si quid eliceret, quod inceserat suspicio, delirare fortè pœnitentem tam ab omni culpa intactum; tandem duo nec sine admiratione profiteri coactus est: alterum, Franciscum sibi semper egregiè constituisse, ad extremum usque spiritum; alterum, cum sic sana mens esset viro in sui ipsius cognitione versatissimo, & scilicet sese ad formidolosum illud iter vitæ alterius, quam accuratissimè potuit comparanti; tamen non modò nullum seletale peccatum in eo deprehendere potuisse, sed etiam vix materiem absolutionis (verba sunt Gallicæ schedulæ, quam penes me cum ejusdem Confessarii chirographo asservo) nancisci potuisse. Addit, corpus exanime, postquam horas jam quadraginta inhumatum jacuerat, flexibile semper remansisse, perinde atque si ex animæ consortio spiraret adhuc, utique procul

procul veneni suspicione; cum neque ul-
lus pestilentiae rumor esset iis locis, &
Franciscum ex peripneumonia obiisse
constet: in vultu autem extitisse aliquid
augustius, quod venerationem conciliaret
demortuo: &, quod ad eandem venera-
tionem haud parum contulit, Parochos è
vicinia, ad duodeviginti saltem, ad funus
tanquam consensu adventasse, per altas
nives, propè supplicationes ducentium ri-
tu, cum suâ quemque plebe, ad septingen-
tos octingentosve paganos, unde moni-
tos, nescias: neque enim ab ullo fuerant
invitati: singulos illos Sacerdotes piè sa-
crificasse; post. Sacrum solennius con-
iunctim peregissee cum cantu; ubi porro secun-
dum sacras ceremonias tumulandum cor-
pus fuit, complorationem extitisse talem,
qualem edere paterno in funere amantis-
simi filii solent, ut vix piæ turbæ complexi-
bus eripi potuerit.

S. II. *Rerum futurarum praelectiones.*

NON est unius cuiuslibet, divinorum
arcanorum conscium fieri: ac tametsi
summus ille rerum suarum nostrarumque
G dispen-

dispensator tenebrosis etiam mentibus
non nihil lucis illius impertit, quæ aperit fu-
tura, est id tamen peritarum, supremo illo
arbitro ita ferè cum hominibus sese adhi-
bente, ut interiori illa admissione non nisi
mortalium innocentissimos dignetur, ne-
que hos omnes. Certè è beato illo numero
Franciscum fuisse, planum faciunt quæ se-
quuntur. Feminam quandam in flagitio-
rum cæno ad eam diem volutatam, quæ
in eum, ignotum adhuc, confessura incide-
rat, ad honestatem morum, pudicitiamque
ardenter de more incitans vir Dei, *Sic habeo*
to, inquit: *ante sex menses Deum in te beneficen-*
tissimum experire: in aliam prorsus mutaberis: &
quæ futura est in te vis gratiæ, miraberis eta-
lem fuisse, qualis extitisti ad hanc diem: atque
ad eò vix te ipsa agnosces. Nec falsam præ-
dictionem fuisse, declaravit eventus: intra
illud temporis intervallum tanta in eâ fa-
cta mutatio, ut valere prorsus iussa flagi-
tiosa licentia superioris ætatis, egregiè de-
inceps sibi constiterit, Deo castè famulans,
nec ulla unquam arte Satanz à consilio
sanctè suscepto dimoveri potnerit. Virgo
quædam erat ex earum numero, quarum
operâ

operâ animarum zelo æstuans Sacerdos, utebatur frequens ad mulierculas, ut diximus, aut extrahendas è fœdo vultu, aut alendas, aut continendas deinde in officio. Hæc diuturnum laborem eundem, & malignum ægrius ferens, cum negaret aliquando Francisco enixius poscenti, quidam istius generis, nec ullis sese precibus exorari pateretur; tum verò fronte juxta & oratione ad severitatem conversa, *Video, inquit, minimi me, minimi hortationes meas facis: sic habeto tamen, aliquando opera mea indigebis, requiresque absentem procul, atque adeò ad me venies.* Et sic prorsus evenit: haud ita diu post, Francisco morte sublato, virginem eandem fustuario tam atrociter exceperunt petulantes juvenes quidam, quod piorum Francisci consiliorum administra & adiutrix, nefarii flagitii facultatem iis antea ademerat, ut contusis artubus, movere vix corpus posset. Ergo adhibet medicamenta apta, idoneaque, quàm multiplicia artis Medicæ Chirurgicæque placita suggererant: sed quicquid faceret, languebat nihilo secius, neque vires recuperabat, aut membrorum firmitatem.

tem. Proinde quærendam medicinam aliâ
sapienter cogitans, ad optimi Patris tumu-
lum perrexit: ibi conlanata est. Hæc porro
prædictio, una licet, multa tamen tunc
simul ac semel Francisco visa cognitaque
fuisse declarat: moriturum se procul è
loco, in quo tunc versabatur: malè
mulctatum iri contumacem virginem: ea
in destitutione in clamaturam opem opti-
mi Moderatoris animæ suæ: Deum deni-
que perfecturum è cælo, quod ipsa flagi-
tatura ad famuli sepulcrum foret. Alia ex
iis, quarum mentes procurabat, cum ali-
quando apud ipsum deploraret de obitu
filii sororis, & unici quidem, *Atqui, ait Fran-*
ciscus continuo, non est cur te tantopere ex-
crucies: alterum etiamnum utero gestat soror tua,
à Domino Deo in locum illius alterius suffectum.
Hoc verò magis mirum pronunciatum
ab eo tam fidenter fuisse, quod tunc
mulier ante triduum modò conceperat,
ut post ex eo paruit, quod totos novem
deinde menses, dempto triduo, uterum
gestavit. Ut autem illius ortum infantuli,
sic pueri cujusdam obitum non minus cer-
tò prædixit, Femina quædam cum eo ser-
moci-

alicuius alia
immo-
orro
tunc
aque
cul è
malè
ea
opti-
deni.
flagi-
lia ex
m ali-
obitu
Fran-
erè ex-
or tua,
fectum.
iatum
d tunc
perat,
oyem
terum
antuli,
us cer-
eo ser-
moci-

molans, cum diceret inter alia, certum
sibi esse ad liberalem institutionem filii,
sumptui nulli parcere, vel cum incommo-
do, Ego verò, inquit Franciscus, *auctor tibi sum,*
sumptus illos aliò transferas: neque enim filius
tuus diu futurus in vivis est. Matrem perculit
inopinata denunciatio, at salutarem in
modum: licuit enim Christianæ feminæ,
ad tristem casum excipiendum, per otium
se se comparare: puer quidem ante an-
num evolutum morte sublatus est. Alia
apud eum memorans de viri sui nequitia,
sævitiæque, à Francisco bono animo esse
jussa est: cupere se cum illo agere co-
ram. *Atqui si faxis,* inquit misera, *non*
modò nihil me juveris, sed etiam jam ferocem
exacerbaveris magis: novi illius ingenium: ob-
jurgationis impatiens, in me impotentius dese-
viet. Hic verò Franciscus, postquam ali-
quandiu cogitabundus hæserat, nihil du-
bitans, Ergò, inquit, *confidito; intra breve tem-*
poris intervallum mores viteque institutum
mutabit vir tuus. Et planè ita ut pius va-
tes dixerat, contigit: occulta quadam
efficacitate sic brevi resipuit homo, ut
superiorem licentiam nequitiamque aver-

satus, placidissimè deinceps vixerit cum uxore, à caupona prorsus abstinens, Christianique retinens officii. Luctuosior vaticinatio de perdita puella quadam. Hæc cum ex flagitio emeruisse crederetur, traditaque esset matronis è Congregatione S. Caroli, unde castè & piè vivere diceret, nihil non frugis pollicebatur, dum earum ope ac sumptibus turpis morbus abigeretur, quo ferè prostibula istiusmodi luere foedam intemperantiam solent. Ergo adeunt ad Franciscum misericordes feminæ, remque ita exponunt, ut nihil dubitantes, quin consilium per se honestum primumque approbatum esset magnoperè, penè sibi ipsæ gratularentur: præsertim cum ipse, identidem easdem incitasset ultrò ad alias eadem liberandas. Aris, contrà quàm putaverant, fronte corrugata vultuque severiori, dehortari magnopere ab incepto. Miratæ mulieres, pergunt tamen, opponuntque, hinc, miseram illam, adolescentulam adhuc esse: cum nondum flagitii consuetudo inoleverit, haud difficillimè indolem alioqui perdocilem ad virtutem honestamque

remque flexum iri; illinc, Franciscum ipsum auctorem jam fuisse, ut aliis multis eadem labe inquinatis succurreretur: quam beneficentiam ejus hortatu non semel in externas mulierculas exercuissent, eam per æquum esse civi suæ non negari. At vir Dei, Ego verò, inquit, studium hocce vestrum laudo magnoperè; nec dubito quin egregiam illam voluntatem copiosè aliquando muneraturus sit Dominus; at ita, si nihil ultra movebitis: sin pergetis, illud denuntio, pernitiam vos certissimam creaturas ei, cui tantopere studetis; proinde absistatis censeo, & quo statu est, miseram relinquatis. Sed morem haud gessere inconsultæ mulieres; adhibent Chirurgum, immerentemque consanant: verum vix convaluerat, cum ad superiorem intemperantiam rediit, ingemiscuntibus matronis, & serius incusantibus pertinaciam suam, quæ Francisco, plus utique videnti, haud paruissem. Terrificum item quod perditæ alteri cecinit, quæ cum ter quaterve aut resipuisset, aut resipuisse putaretur; Sic habeto, ait vir Dei: si hac vice sefelleris, morte repentina à Deo mulctabere, sic, ut ne momentum quidem ad exorandam veniam concedatur. Funestam præ-

etionem securus funestior: aliquantè post, sclopus minor explosus in caput, miserrimo scorto vitam eripuit, cum maximè perulantes juvenes aliquot ad flagitium alliceret.

§. III. *Res mira ab ipso in vita peracta.*

Sunt hæ diversi generis, atque adeò vix ad certa capita revocari queant: proinde aliis alias subjungam ordine. Femina non hæreticam modò, sed etiam in hæresi sic obfirmatam, ut viro nobili cujus in dynastia degebat, quique singulari quodam studio in id incubuerat diu, ut deviam, rectum ad iter reduceret, ad eam diem frustra, flexit Franciscus tribus verbulis. Cum enim per agrum Vivariensem iter faciens, illac forrè transiret, expostulassetque cum eo amicè, ut sit, pius dynastes de mulieris contumacia, quæ se nullis neque pollicitationibus, neque minis ab heterodoxis opinionibus deduci sineret, Tu verò, inquit, Franciscus, illam per aliquem tuorum accersito. Cùm venisset, Eia, inquit, illam compellans, non vis ad sanctam Ecclesiam Catholicam reverti? Quidni verò? subjicit femina: tu id à me

poscis

poscis tam comiter, ut refragari nequeam. Neque longiori disceptatione opus fuit: professio- nem fidei emisit penè continuò. Eundem- que ad modum persuasit sellulario cuidam opifici, cui familiarius nihil erat, quàm per cauponas vino sese ingurgitare, perque ebrietatem, miserrimam uxorem pugnis contundere, ut sobrius deinceps esse vellet: in eum enim cum incidisset, Non est, inquit, honesti viri uxorem habere tam indignum in mo- dum: nec benè morati conjuges itant ad ænopolia, multò minus manu fusteve tundunt uxores. Hæc placidè cum accepisset vir ad eam diem ebriosus, & caupona abstinuit deinceps, & uxorem habuit tam humanè, ut ea tam su- bitam conversionem morum, tamque in- speratam satis mirari non posset, neque fi- nem ullum faceret deprædicandæ tantæ sermonum Francisci efficacitatis. At non tantum ejus oratio, sed etiam aspectus u- nus corporibus juxta & mentibus medeba- tur. Una cerrè fuit earum, quarum men- tes procurabat, quæ cum gravi oculorum dolore torqueretur multos jam dies, con- stituissetque ad S. Bartholomæi Apostoli patrociniū per novendiale Sacrum ad

G s

ejus

eius decus celebrandum confugere; confilio communicato cū amicā, quæ ipsa quoque P. Frācisco Confessario utebatur, ejus monitu ad Templum nostrū adiit communem Confessarium cōsultura prius: verū, præstolari coacta, dum is alius cujusdam confessioni dat operam, nec mediocriter prolixæ; dum opperitur, abscedere repente dolor, sic, ut antequam illa altera finem confitendi fecisset, redierit hæc domum planè levata: prostridiè rem totam narranti cum gratulatione, inculcavit Franciscus, qui Sanctorum mos semper fuit, ejus obedientiæ secundum eventum assignandum esse: porro nunquam deinceps mulier oculorum dolore tentata est.

Advocatus aliquando ad virginem ægrotam, quam penè animam agentem reperit, cum jam pronunciassent Medici, vix duas tresve horas victuram; adstans Dei famulus tantisper colligit animum silens, & quantum quidem conjectura fert, moribundæ dotes ætatemque considerans, aptissimam utique ad divinum obsequium; uno retento focio, excedere foras jubet quotquot aderant: tum procumben

bens in genua, oravit haud ita diu, at ar-
dentissimè : mox Apostolica quadam fi-
dentia brachium deploratæprehendens,
In nomine, inquit, Domini nostri Iesu Christi, im-
pero tibi febris, abscedas omninò à corpore huiusce
famula Dei, liberamque relinquo ad pias fun-
ctiones, ad quas illius opera visum eidem Domi-
no Deo uti in tempus longius. Nec pluribus
opus fuit : cessit febris sic, ut continuò
ægra sensuum usu recepto, quem pror-
sus amiserat, ad se redierit, intrà paucos
dies planè convaluerit, stupente Medico,
& divinam vim primum; post, efficacita-
tem precum servi Dei suspiciente. Ut verò
Franciscus eam laudem sibi ipse præripe-
ret, persæpè nuncupari vota jubebat Cæli-
tum quibusdam : quorum quidem voto-
rum præsentissima ferè vis erat. Mulier ut eo-
rum gestans, eò usque permiserat se im-
potenti iracundiæ, ut eam exceperit pro-
fluvium ingens sanguinis, & scilicet tam
pertinax, ut nulla vi sisti posset. Cum
jam conclamata salus illius esset, ac-
cessit vir Dei: is cum accurrisset, bra-
chium deploratæprehendens, proinde at-
que illius alterius, nuncupare jubet certum

votum SS. Ignatio ac Mauritio: vix id mulier conceperat, cum inhibitus illico sanguis est: ita brevi convaluit. Eâdem arte conatus est aliàs, in Sanctum aliquem, cuius nomen proditum non reperio, curationem transferre cuiusdam virginis, exitiali laborantis dysenteriâ. Cum enim ad eam adiisset, hortatus magnoperè est, ut votum Deo, Sancto illo interposito, nuncuparet: sperare se, convalituram. At illa (quâ de causâ haud comperio) certum sibi esse asseveravit, votum deinceps nullum concipere, post tot jam nuncupata: neque verò se per miraculum velle convalescere. Ubi illam in suscepto consilio perstare Franciscus videt, *At saltem, inquit, brevem mecum precationem recita.* Cum annueret, ipso verba præeunte imperatam rogandi formulam virgo recitavit: secundum illam discessit famulus Dei, ipse quoque Domino Deo laborantem commendans: illam cum visisset postridiè, sanam reperit, sic tamen, ut, quod perrarum, exclamaverit continuò, propè expostulans, fraude se confanatam. At Franciscus indito silentio, ne verbulum quidem ab eâ
addi

addi passus est, ne adstanti socio miræ illius curationis cognitionem daret.

Quod sequitur, pro miraculo haberi debeat, necne, relinquo in medio: rem expono dumtaxat. Apud civem quendam Aniciensem, virum bonum, cum Superiorum facultate, sepositam habebat Franciscus arcam ingentem frumento plenam, in egentiorum usus; ne quis eorum, se absente, ut hâc illâc ad Missiones crebrò excurrebat, extrema penuria conflictans destitueretur. Et mandaverat tunc quidem piæ feminæ cuipiam, ut eandem illam annonam se absente distribueret, ut cuique egentium opus esse, judicaret ipsa. Cùm rediisset, quæsiuit ex eâdem, quo statu arca esset: illa vix superesse quidquam nunciat: ingentem fuisse numerum eorum, quorum indigentia subveniendum fuerit: penè consumptum quicquid frumenti reliquerat. Ergo implenda arca denuò, inquit vir Deo fidens: veruntamen, pergamus eò, & quid quantumque supersit, videamus. Ubi venerant, arcam reферatam mulier cui vix modicum quidquam superfuisse exploratissimum erat, videt stupens non modò plenam, sed

etiam penè exundantem: ne verò id pià
mortalium cujusquam fraude factum su-
spicaretur, vetabat rei conscientia: cum
ejusdem arcæ clavem ipsa penes se semper
habuisset. Idemque eadem vi contigerat
aliàs, hoc discrimine; quòd tunc frumen-
tum ad mediam tantum arcam excreve-
rat. Maleficia inter conjuges sustulit non
semel: hi postquam cum illo egerant, po-
nebant scilicet Avernalia illa odia, neque
inter se deinceps ullo modo averfabantur.
Sed nihil mirum, dæmonum artes sic elu-
sas, cum illos ipsos obsessis juberet excede-
re corporibus. Asseveravit quidem mihi,
Parochus Marlhensis, vir gravis, seriufque,
ad Franciscum, tunc ea in Parœcia ope-
ram dantem pervagatis Missionum exer-
citationibus, adductum hominem fuisse,
qui inde usque ab annis octo pro Energum-
meno toto eo tractu esset habitus. Nemo
erat qui non putaret infelicem non nisi vi
adductum, in Ædem sacram pedem illatu-
rum, ut toto eo intervallo contigerat, quo-
ties inciderat occasio: verum cunctos fe-
sellit opinio: neque reluctatus est, neque
vultum olve contorsit, sed placidè, ut de
turba

turba quilibet, accessit ad homologetium, confessionem instituit, sacram mentis adiit: ex eoque die infesto hospite planè liberatus, quietè pacatèque deinceps exegit ætatem.

§. I V. *Mira ad ejus tumulum.*

Nihil hîc præfari attinet: res tantùm exponendæ sunt, quæ si naturæ efficacitatem superant, cui tandem rectius æquiusve adscribi queant, quàm naturæ Auctori, per se efficienti quod naturalis causa nulla eum ad modum effecisset?

Vitalis Tochæus à S. Bonito cùm febris diuturnior vires juxta, & succum omnem exhaustisset, medicinæque genus nullum esset, quod non adhibuisset incassum; ad sepulcrum denique Francisci perrexit ex voto. Ergo equum conscendit, vel potius in equum impositus est, in quo cùm se sustinere præ virium imbecillitate minùs posset, adhibiti sunt famuli due, quorum alter hinc, illinc alter adminicularetur. Ad ædem sacram ubi pervenerat, nihil illi potius fuit, quàm ut toto corpore pronus se abjiceret ad tumulum viri Dei ingenti
con-

concepta fiducia, fore ut revaleretur. Nec spes fuit irrita: vix momenta aliquot sic jacuerat, cum exclamans, *En, inquit, me confanavit P. Franciscus Regis.* Et res sic prorsus habuit: domum se recepit & alacer, & pedes: neque enim in reditu equo uti voluit, quò acceptum beneficium esset illustrius, suisque ipsorum oculis cernerent obvii quilibet, quàm nihil deesset ad sanitatem.

Rusticanam mulierem ex Lalouescensis pagi vicinia gravissimi dolores torquebant ex ulceribus, quibus crus alterum à suprema parte ad imam scatebat. Ubi nihil profuisse remedia alia videt, secum ipsa constituit adire ad viri Dei tumulum, glebæque ex eo collecta ulcera confricare. Vix fecerat, cum dolor remisit: &, quod planè mirere, ulcera intra per breve temporis intervallum coaluerunt, levi dumtaxat ad singula, cicatricis vestigio remanente, tanquam ad accepti beneficii memoriam.

Henricus Morus, vir inter suos primarius, sic ex oculis biennium totum laboraverat, ut planè cæcutiret. Is cum aliquando
aliunde

aliunde rediens, per Lalouesci pagum
transiret, ædemque sacram esset ingressus,
nec confiteri, ut optabat, sineret aliorum
conferta multitudo, ibidem in Templo
exiguū illum videndi usum qui supererat,
prorsus amisit. Domum reversus, dum
mœrens conturbatusque revolvit animo,
quo loco alii præsidium singulare adver-
sus morborum genus quodlibet nancisce-
rentur, se gravius habere cepisse, non ta-
men confidere destitit. Ergo aliquot post
diebus expurgiscens sub auroram in ea co-
gitatione, fore ut P. Franciscus adesset, si-
quidem ad ejus sepulcrum pergeret de-
nuò, illico discussa tantillum caligine, lu-
cem obscurè cœpit videre, ut prius: mox in
spem erectus aciei prorsus recuperandæ,
equum conscendit, eodemque tendit re-
ctà: ibi cum secundum confessionem, sa-
cræ Eucharistiæ sumpsisset, oculorum
usum recepit illicò tam planè, ut oblatos
libros legens, non modò characteres mi-
nores, sed etiam exiles quantumlibet, aptè
enucleatèque dispiceret, & scilicet longè
perspicacius, quàm unquam aliàs. Hæc ut
scripsi, ita cognovi ex illo ipso, coràm ex-
ponente

ponente rei seriem, nec sine lacrimis, ex pio accepti beneficii sensu obortis.

Francisco Costæo, ex Paliarensi Paroecia, tam malè cruris alterum humor noxius affecerat, ut auctor esset Chirurgus, ne quid impendiorum ultrà in homines suæ artis faceret: neque enim existimare se, sanati deinceps ulcus ullo modo posse. Cum interea ingravesceret dolor, quo noctes diesque deploratus cruciabatur; humanis præsiidiis valere jussis, ad divina confugere statuit, votoque nuncupato, perrexit ad P. Francisci tumulum: ibidem convaluit penè momento, uti ipse exultans coràm Lalouetensi Parocho, testibusque uno & altero professus est.

Catharina Borretta, ex Tensâ, oppido Aniciensis Diœcesis, cum quinquennium ipsum gravissimo item cruris dolore vexata, cum pertinaci ulcere luctaretur; desperantibus Medicis, negantibusque effici quidquam salutare sua quidem arte posse, post dies novem, ad Parristumulum piè religioseque exactos, dolore caruit.

Quinque & viginti annos ipsos gradiendi & usu & facultate destituta fuerat
Maria

Maria Morifonia, ex contractione nervorum. Hæc cum ad commune tractûs totius perfugium adiisset, hoc est, ad pagum Lalouescensem, opem famuli Dei imploratura ex voto, continuo, Parocho ipso, laicisque compluribus spectantibus, firmo vestigio stetit.

Petrus Royerius Sacerdos aliquando rure agens, brachii sinistri tremore tanto derepentè correptus est, ut nulla ratione sisti potuerit. Et tam inaudita fuit agitatio, ut cum subsequenti nocte cōsulto in illud brachium recubisset, excussus è lecto nulla alia vi nisi tremoris, expergefecerit. Omnia famulos: nūc accurrerunt, herum reperiant semianimem. In illa destitutione deprehensus, cum remedium naturale nullum neque præsto esset, neque, si afforet, satis efficax fore videretur, votum nuncupat visendi Francisci tumulum, inque Æde sacra Lalouescensi sumendi sacram Eucharistiam, eo sacrificante Sacerdote, quem adhibuisset: ubi utrumque perfecerat, conquievit tremor, sic, ut libero deinceps usu brachii, ne levissima quidem mali tentatio unquam redierit.

Anto-

Antoniam Varassoniam, cum crus fregisset, jam à Chirurgis curatam nec incommodè, casus excepit gravior. Nam cum paulò post in publico fortuitò cecidisset, per jacentis corpus actum plaustrum, illud idem crus fregit denuò tam graviter, ut sine furcillis ingredi deinceps nequirit. Vover igitur ituram se ad P. Francisci tumulum: ibi sanata, nullo deinceps adminiculo eguit.

Catharina Martella cum penè oculorum usum amisisset, tanquam ad asylum ad eundem Francisci tumulum perrexit. Eo loco spei plena collectum pulverem ambabus manibus jactat in oculos, & quod mirere, nullo incommodo, nullo sensu doloris; ecce tibi cedere pedetentim vis noxi humoris, donec aliquanto post redintegrata penitus acies est oculorum.

Filiolam trimam paralyticam habebat Jacobus Conilius, vir honestus inter suos. Cum remedia alia tentata frustrà essent, parvulam ad Francisci sepulcrum deferri curat anxius parens: ibi postquam unà cum filiola dies novem exegerat pia mater, gradiendi usum aliquem accepit jam
tum

fre-
c in-
Nam
ceci-
lau-
tām
ceps
d P.
lein-
culo-
lum
exit.
rem
, &
ullo
ntim
post
m.
ebat
suos.
tent,
ferri
unā
ma-
t jam
tum

cum parvula: deinceps expedito gressu fuit.

§. V. *Mira ad ejus homologeterium, & per
tumuli cespitem.*

AD prius quod attinet, ut vivus ad sa-
crum illud tribunal infinitam anima-
rum multitudinem à morte peccati ad
gratiæ vitam traduxerat; ita postquam è
terris excessit, hoc honoris genere à Do-
mino auctus est fidelis famulus, fortè sin-
gulari, ut à morbis quibuscunque recreen-
tur qui ad illud cum fide cōfugiunt. Puella
quidē quadrima, Aniciensis, Ant. Brunelli
filia, ex totius corporis debilitate cum mi-
serabilem in modum langueret; putabant
qui ei studebant, nihil se facere posse in
ejus gratiam conducibilius, quàm si à Deo
precarentur, eam ut tot, tamque gravibus
incommodis per celerem mortem eripe-
ret, quò ne grandior, infortunium suum
vel persentisceret acrius, vel ferret impo-
tentius. At non parentum mens eadem
fuit: amore filiolæ incitante, piè instituunt
novendiales preces ad Francisci ho-
mologeterium. Et jam iis initium fece-
rant, cū nescio quo negotio avocante,
intermisere: at non impunè: nam obser-
vavere

vavere continuò, mali vim in filiola intendi. Ergo reperunt confestim quod interruperant, & tam opportunè, ut agra, quæ nunquam antè insistere potuerat pedibus, non modò firma steterit, sed etiam expedito gressu incesse- rit, membrorum omnium usuræ deinceps egregiè compos. Et reifama, ut sit, evulgata per oppidum, viduam quandam impulit, ut triennem fili- lam ad idem homologeterium dies toti- dem continentes sistens, certas ibidem preces conciperet: earum tanta fuit effica- citas, ut nono die, perinde atque illa altera, puerulus expedite ingredi ceperit.

Joannis Belmontii pueri genam alte- ram, atque adeò vultum totum struma atrox sic depasta erat, ut Medicos Chirur- gosque spes prorsus deficeret tam fœdum ulcus con- sanandi. Ad divina igitur præ- dia confugiendum, sapienti consilio rati parentes, ad homologeterium idem du- ctare puerum diebus totidem constituunt. Dum orbi jam erant, decre- scere sensim ul- cus, extremis partibus medium versus co- alescentibus paulatim: donec tertia luce à novendiali veneratione absoluta, sic ob- ductum

ductum est, ut vix vestigium tantæ deformitatis apparuerit.

Quæ sequuntur, pertinent ad posterius, hoc est, ad glebam tumuli, seu ad pulvisculos in quos rediguntur particule teluris, è tumulo decerptæ. Florentia, puelula è pago Prateni, nondum octennis, stomacho nihil ciborum, cujus-cujus generis essent, retinente, eò deducta erat, ut prorogandæ ipsi vitæ spes nulla superesset.

Eâ in desperatione porrecta potio est ex aqua, in quam & particula togæ Francisci infusa erat, & conjecti globuli aliquot ex sepulcri gleba: atque illud alexipharmacum fuit: convaluit continuo, uti ejusdem Paræciæ Sacerdotis, viri pii, testificatione constitit.

Ipse ego cum nonnihil ex eodem cæspite dono dedissem, teminæ piæ, & religiosæ; asleveravit postmodum illa mihi, in una S. Paulini paræcia salutarem illum adversus morbos, homines plus triginta expertos esse. Ad ejusdem contractum facessivit Erysipelas, è crure Benedictæ Baud, matronæ annorū quinque & nonaginta:

ginta:

aginta: impetigo ex capite virgunculæ cuiusdam; carcinoma ex labris extremis Joannæ Sauleæ.

Armandus Maltratus, ejusdemque filius Joannes, uno eodemque tempore periculosa febre laborantes, pristinae valetudini restituti sunt, simulatque aquæ pauxillum epotaverunt, in quam ex eadem terra globuli aliquot conjecti erant: Gabriela autem Dogonia, Armandi ejusdem uxor, globulorum aut eorundem aut similium affricu, mammae tumorem depulit cum gravi dolore conjunctum: nam quodam quasi pondere illicò delapso inferius, nihil ultra nec doloris sensit, nec deprehendit tumoris: eademque epoto liquore in quem pariter globuli conjecti fuerant, foetum feliciter enixa est.

§. VI. *Mira alia, per lipsana ejusdem varia.*

NEque hîc præfandum quidquam, quando res ipsa loquitur constitutum Domino Deo esse, per quidlibet mirificare servum suum. Jacuerat dñi ex febre tertianâ, Claudia Nieria, mulier ex pago S. Juliani: hæc cum ab honesto viro, Giraudono

done nomine, qui constitutum in pago La-
lovescensi domicilium habebat accepisset
frustulum ex toga Francisci, vix illud sibi
admoberat, cum abscessit continuo febris,
nulla vel levi deinceps tentatione. Idem
prorsus mulieri nobili contigit, Dominae
pagi Mont-regardii, eadem ope: idem filio
fabri cujusdam ferrarii, ejusdem pagi inco-
la: neque iis modo, sed etiam aliis permul-
tis, quos, inquit Scriptor Gallicus, sine le-
gentium radio enumerare nequeam.

At in pago S. Andreae, cum puerum in
gena momordisset canis, tamque alte den-
tes infixisset, ut partem extimam totam ab-
straxisset; tanto profluvio sanguinis, ut nul-
la vi cohiberi posset, ne ferro quidem can-
denti; in illa desperatione continuo mater
frustulum ex eadem toga admover: & ec-
ce, sistit continuo sanguis tam plenè, tam-
que perfectè, ut ne guttula quidem præ-
terea fluxerit: atque ut nihil ad rem sanè
miram illustrandam deesset, cum ad illud
momentum clamores puer edidisset per-
petuos, tum ex doloris acerbissimi sensu,
tum ex metu ferri candentis; etiam si fer-
rum idem admovere Chirurgus ex artis

H

præ-

præscripto perrexerit, quò, si quid veneni
per vulnus interius insinuasset, educeretur
protinùs; puer, quantum quidem æstimare
licet, ad dolorem deinceps sensu carens,
læto serenoque vultu constitit; pauloque
pòst ad Lalovescentem pagum venit, gra-
tias benefico suo acturus. Sed non in eo be-
neficium stetit: soror quoque ejus propitiū
Franciscum nacta est. Hæc cum unā cum
matre adesset fratri tam fœdum in modum
vulnerato, muliebre in modum, tum ad
cruoris profluvium, tum ad aspectum ferri
candentis, tanto concussa metu est, ut cū
prægnans esset, illicò tormina senserit pro-
pè eadem quæ sentire feminæ inter pari-
endum solent: & verò enixuram se putabat
ante statum tempus, à quo adhuc multum
aberat. Ergo inter miserabiles ejularus
quos vis doloris extorquebat, mater par-
ticulam illius ejusdem frustuli, unde con-
sanatus filius erat, appendit collo filiæ: nec
mora, abscedente momento sensu dolo-
ris, declinavit statim in somnum oculos;
ex eo rediens, *Consanavit me*, exclamat,
P. Franciscus Regis. Eademque illa cū alias
tanto capitis dolore torqueretur, ut noctes
diesque

diesque clamoribus obtunderet domesti-
cos, nullam quietis partem capiens; cera
ductili, gossipio videlicet inducta, caput
in orbem cingit, eandem post, ad sepul-
crum P. Francisci laturam pollicens, quò,
ibidem ardens consumeretur: delectatus,
ut quidem eventus docuit, feminæ religio-
sæ pietate Dei famulus, dolorem fugavit
continuò.

Virgo quædam ex phrenesi insaniens, &
tumultuosè quidem, postquam humana
remedia alia ex aliis, menses ipsos qua-
tuor adhibita frustrà fuerant, à piis paren-
tibus sortem filiæ miseratis ducta est ad di-
versa Sanctuaria, nullo levamento: de-
mum, ubi ad Francisci tumultum devenit,
sanæ menti restituta est: quoque constaret
in posterum sanitas, donata est ejusdem
togæ frustulo, quod gestaret assiduè: nec
vana provisio: id usurpans, firma & mentis
& corporis valetudine usa deinceps est.

Agitabatur furiis exitialibus filius ma-
tronæ nobilis, eò periculosius, quò pro-
pius à morte aberat. Horrebat videlicet
ad eam mentionem, & quamvis annos
tantum undecim natus, tamen excandescere

H 2

bat,

bat, quoties jubebatur comparare se ad exitum imminentem, obstinateque rejiciebat hortationes piæ parentis, de sempiterna filii salute, ut par erat sollicitæ. Quid faceret mater in illa propè desperatione? Venit in mentem, habere se frustulum togæ P. Francisci Regis: illud admoveit tam miserabilem in modum furenti, simulque augusta Jesu & Mariæ nomina eloqui jubet. Nec refragatus est puer: utrumque ex templo placidè invocat; & suavissima quadam mutatione dexteræ Excelsi, qui antè nec de Deo, nec de futura vita sermonem admittebat ullum, nunc ad Dei castum timorem ultrò adstantes cohortans, quò postquam vitam moresque ex Christiani officii præscriptis moderati fuissent, felicem è vita exitum nanciscerentur; obdormivit in Domino.

§. 7. *Multi eo invocato convalescunt.*

Non contactus modò lip sanorum famuli Dei, neque tantum cæspes tumuli salutaris iis fuit, quos diximus, sed etiam plerique eo eminus, ut ita dicam, invocato convaluerunt, & maximam partem statim.

Id

Id adeò in se experta, anno millesimo sexcentesimo quadagesimo primo, Blanca, Castanerii cujusdam filia. Hæc cum febris diutina conflictaretur, vota complura parentes quibus perchara erat ejus causa nuncupaverunt, in iis ad Sanctuarium Deiparæ Montis-acuti, mox ad Vallis-floridæ, utrumque irritum. Patrem, atque adeò filiam cognatione attingebat Parochus Lallovescensis: is ubi de mœrore alterius, de alterius morbo audivit; vovit se ibidem in sua Ecclesia in qua famuli Dei corpus jaceret, Sacrificium oblaturum Deo, in gratiam ægrotantis consobrinæ: vix fecerat, cum febris abscessit prorsus. Id cum vidisset ancilla, quæ eodem & ipsa morbo conflictabatur, voto ad opem P. Francisci implorandam nuncupato, momento convaleuit.

Ad ejusdem tumulum cum certum hominem misisset Maria Isabella Arnaldia, & ipsa implicita periculosa febris, qui eo loco faciendum Sacrum laborantis causa curaret; observatum, quo tempore Sacrum illud fiebat, remittere paulatim febrim cepisse; post, abscessit penitus.

H 3

Vulnus

Vulnus luculentum in ventriculo acceperat vir inter suos honesto loco: illud cum non satis aptè curatum à Chirurgis esset, consecuti sunt dolores tam exitiales, ut pronunciarent Medici, actum esse saucio. At is ad certiora remedia conversus, P. Francisci opem inclamat: gratas preces fuisse ostendit eventus: momento febris exacta, sedati prorsus dolores, non in præsens modò, sed etiam in consecutum tempus. Magdalena autem Grioteria, postquam votum conceperat periectionem se, si convaluisset, ad Francisci tumultum, morbo soluta est incognito Medicis eodem, & tam gravi, ut toto fusus corpore, membrorum usum propè omnem ademerisset, totum quinquennium.

Feriâ sextâ Paratceves anni millesimi sexcentissimi quadragessimi septimi, cum Tensæ (oppidum est Aniciensis diœcesis) confessionem excepisset è Societate Jesu Sacerdos, pueri duodennis, valentis quidem ingenio, ac cruribus ita debilitatis, ut non nisi ligneis fuleris adhibitis gradere-tur tres jam menses; auctor fuit, siquidem gressus firmitatem recuperaret, daret operam

ram literis. Pueri mater cū auditione accepisset, post Ferias Dominicæ Resurrectionis Sacerdotē eundem Lalovescum, ad P. Francisci tumulum proficisci velle, voto cuiusdam exolvendo; apud eum institerit vehementer, filium ut suum Sancto Patri, (sic enim appellabat trito jam more, de quo antè diximus) commendare sacrificii tempore ne gravaretur. Pollicitus se facturum, quò decreverat perrexit Sacerdos: & ecce tibi, Feriā quartā hebdomadæ Paschalis ejusdem, sub horam octavam matutinam, quo ferè tempore ipse sacrificium peragebat in Lalovescensi Ecclesiā, lignea illa fulcra ultrò puero exciderunt; quæ quidem puer paulò post, expedito jam gressu firmus, eodem ad Francisci sepulcrum detulit, anathema recuperatæ firmitatis pedum atque incessus.

Anicii femina quædam doloribus gravissimis tres jam menses conflictata ex noxii humoris malignitate in crura delapsi, eademque sic occupantis, ut affirmarent Medici peritissimi quique, nunquam eam expedito gressu fore; lignea itidem fulcra facienda sibi curaverat, quibus in illa im-

becillitate uteretur deinceps. Sed cum sub id tempus recordata mulier esset, sese, cum alio in morbo vovisset nescio quid, ad opem Francisci apud Deum impetrandam, conceptum votum exsolvere neglexisse; oborta suspicione, idcirco forte se gradiendi facultate privatam, quod superioris accepti beneficii immemor, necdum voto satisfecisset; sensum animi sui tum conjugia aperuit, tum parentibus. Hi, superioris voti conscii, facile deducti sunt in eandem sententiam: ita tunc quidem delictum confessi, veniamque à Domino Deo precati, polliciti sanctè sunt, se confestim quod votum esset impleturos. Ergo cum Lalovescum illicò conjux profectus esset, ubi primùm pedes in fines Parœciæ immisit, ecce tibi derepentè commoveri ægra toto corpore, ac vehementer quidem: quæ agitatio ubi resedit, levatam se sensit continuò, ac postridie tam commodè affecta est, ut nullius adminiculo venerit ad templum Collegii, gratias Deo, Deique famulo actura, pro tam illustri munere. Hæc ego ab illa ipsa accepi, addente, nihil se ex ea die neque debilitatis neque doloris sensisse in cruribus.

Joan-

Joanna Rignolia, cū è dextro crure laborasset biennium jam totum, coram Annæo Magistratu, testibusque ad id convocatis jurata affirmavit, cum nihil opis ex humanis remediis nacta esset, unde remitteret vis doloris, se contracto jam crure confugisse ad opem simul Reginae Cælium, simul P. Francisci, eamque in rem curasse uno eodemque tempore sacra duo fieri, alterum in Templo B. Mariæ Annææ, alterum in Ecclesia Lalovescensi: dum sacra ea fierent, sensisse se vigoris quiddam in ejusdem cruris nervis, qui vigor tamen cum stupore quodam conjunctus fuit, tamen tantum addidit virium, ut eadem luce ingredi ceperit, & ad Templum B. Mariæ perrexerit pedes: post tres hebdomadas etiam ad Lalovescensem pagum, postquam eius ad justam longitudinem redierat.

In diœcesi autem Apamienfi, Filius Fabasii, viri illustris inter suos, cum sesquimensē ex nervis distortis tantos esset dolores perpeffus, ut quoties ægrum corpus in partem alterutram versare cogebat necessitatis ratio, ad eorum conspectum qui

H 5

id offi-

id officii exhibitori apparebant, in ejula-
tus erumperet, gravissimæ cujusdam for-
midinis indices, vixque intra horam dimi-
diam absolveretur id quod momento fieri
in sanis solet; pronunciantibus Medicis
duorum alterum eventurum, aut emoritu-
rum brevi ægrum, aut si viveret diutius, sal-
tem usu pedum gressusque cariturum in
reliquum tempus ætatis; accersitus Con-
fessarius ægrum jubet de parentum con-
sensu votum simile nuncupare. Vix fece-
rat, cum nullo doloris sensu tangi femur à
Confessario sivit, atque adeò premi semel,
iterùm, tertio: quæ res cum Confessarii
fiduciam erexisset, prehensum manu æ-
grum jubet in medium corpus assurgere.
Nec cunctatus æger paret, patre, matre,
consanguineorum permultis spectantibus,
& scilicet sancto quodam horrore percul-
sis, sic, ut testificentur ipsi, capillum in ca-
pite obriguisset. Ergo provolutis continuo
cunctis in genua, solennis gratiarum Hym-
nus recitatus est, ægro in eodem sicut per-
stante: mox abscedente febris, cibi sumendi
successit appetitio: ac rupta dehinc ultro
exitiali vomica, erupit humor noxius.
Nunc

Nunc surgit æger, (subdit Auctor Gallicus) graditurque nullo fulcro, præstolans dum Dominus Deus perficiat, quod ante menses aliquot cœpit facere. Id verò cùm auditione accepisset Monialis quædam Gimontiani Monasterii, à Medicis conclamata, ad eadem præsidia confugiens repente convaluit.

Nec minùs feliciter opem P. Francisci imploravit femina illustri genere. Hæc cum menses ipsos quatuor cum dirâ febris colluctata esset, quæ quotidie, postquam horas octo desævierat, penè exanimem relinquebat; statim atque se sepulcrum famuli Dei adituram voverat, si revalesceret, momento sanata est. Quare accepti beneficii memor, paulò post quo voverat perrexit, comitante matre, & aliis aliquot rei tam miræ testibus. Catharina item Sausera dolorem vehementem sinistri brachii sesqui-mensem sic tulerat, ut vitam exosa, mortem in momenta concupisceret, tanquam extremum mali levamentum, Medicis circa mali causam cæcutientibus, aut nihil remedii afferre valentibus. Quamobrem ad opem potentioorem imploran-

H 6

dew

dam versa Catharina, statuit ad P. Francisci
venerationem Sacramenta Pœnitentiæ
Eucharistiæque obire: atque hæc demum
medicina valuit; momento conſanata eſt.

§. VIII. *Valetudo multis reſtituta minus
ſubitò, at mirè tamen.*

ORdiri lubet ab eo, quod in me ipſe ex-
pertus ſum: nam reſtitutæ mihi ſani-
tatis adjuncta talia ſunt, ut digna putem
quæ locum nanciſcantur inter illa plurima,
quæ per P. Franciſcum effecit Deus ſanè
mirabiliter. Noxii catarihi vis exundans,
tuſſim mihi creaverat ſanè vehementem.
Hæc cùm menſes propè quatuor tenuiſſet,
conſecuta eſt, ut aſſolet, hæmorrhagia
(a) nec mediocris: & debilitatis viribus
tàm pertinaciter exonerare ſeſe infeſtus
humor in pectus pergebat, ut me penè
opprimeret, nec niſi ægerimè ducere ani-
mam poſſem. Tandem ubi ſanguis cum
puitâ mixtus in pectore computruit, pu-
rulentum quiddam excreate cepi tantâ
copia, ut vix exprimere ipſe poſſim. Ita,
cum

(a) *Copioſus immoderatusque ſanguinis effluxus
Blutgang.*

cum eo statu fuissē dies quinque & quadraginta, debilitatus ac languens, nec obscure morbus ad phthisim seu tabem vergeret, cujus jam tum indicia tam multa existebant, unus ē Noster, qui ad me officii & charitatis causa venerat, auctor magnoperē fuit, ut me P. Francisco Regis bonæ memoriæ commendarem. Eam orationem sic accepi initio, ut satis præ me tulerim, id consilii inopinanti suggeri: proinde, aliquandiu silens apud me deliberavi, monenti Sacerdoti acquiescerem, necne. Tandem concessi in ejus sententiam, & tanquam id consilii à Deo potius, quàm ab homine proficeretur, è vestigio vovi, me, siquidem Superiores probarent, ad ejus sepulcrum sacrificaturum: paucis post diebus, addidi me ejus quoque Vitam scripturum. Eventus is fuit, ut postridiē quàm posterius hocce adjunxeram, vix morbi pars decima superfuerit. Videlicet ex eâ luce nihil puris excreasse me, etiam alii observarunt: post dies autem decē, iter suscepi ex equo, leucarum quadraginta, & quod excurrit. Et magis magisque confirmabar in dies: donec mea imprudentia immodi-

cis susceptis laboribus in morbum eundem recidi, cujus quidem quis sit eventus futurus, haud scio: illud scio, debere me P. Francisco totum usuræ vitæ triennium: quod si suis apud Deum precibus felicem obitum mihi conciliabit, tum verò plus illi me debere fatebor, quàm si vitam diuturniorem impetrasset.

Testatur Ludovicus Penellus, civis Aniciensis, cum uxor sua tres ipsos menses jaciisset, omni omninò membrorum usu destituta; & scilicet absque spe ulla pristinae recuperandæ valetudinis; voto se promississe, illam, si convalesceret, ituram unâ secum ad tumulum P. Francisci: ubi conceptum est, statim levamentum ingens ægræ accessisse, intrâ perbreve spatium temporis eam prorsus convaluisse: & verò post sex menses votum exolvit, quarto Idus Junii, anno millesimo sexcentesimo quadragésimo quinto.

Jacebat in Annonæo Monasterio S. Clarae, virgo nobilibus natalibus, ex febre continuâ, & tam periculosè, ut de ejus vitâ adesse Medici pronunciarent. Cum per id tempus Missionem eo loco obirent Nostri, petiit

petiit à Superiore Missionis Abbatissa, aliquem è nostris Sacerdotibus mittere ne gravaretur, qui ad P. Francisci tumulum virginis illius causâ sacrificaret. Fecit Superior quod piè flagitabatur, misitque qui Sacrum faceret: dum illud peragitur, ecce tibi abscedere febris continuò, ad horam nonam matutinam: ex eo, Monialis planè secunda valetudine semper usa.

Filiolus viri nobilis, sesqui-mensem admodum natus, tantum non pro mortuo habebatur, horas ipsas quatuor & viginti sic affectus, ut vix vitæ indicium ullum superesset, nisi quod utcunque adhuc ducebat animam, oculis ceteroqui penè inversis. Hunc pius parens precibus P. Francisci vix commendaverat, cum recreari sensim infantulus cepit, & virium aliquid nancisci, donec planè revaluit. Id adeò pater ipse scripto consignavit, chiographoque confirmavit suo, quod apud Parochum Lalovescentem extat.

Antonia à Domo-novâ femina nobilis, voto simili depulit febris ardores, qui totum mensem corpus depastierant, sic, ut Medicorum iudicio spes vitæ nulla reliqua

qua foret. Joanna Gabieria, femina item nobilis Turnonensis, eadem ratione emerfit ex febris hectica, postquam de ejus vita desperatum erat à Medicis.

Petrus Lamicus, Jacobi filius, Aniciensis, exitiali pleuritide conflictatus decem ipsos dies, arque adeò conclamatus à Medicis, ut qui jam sensuum omnium usu careret; post horas octo quàm voverat pater, eum se, si revalesceret, ad P. Franciscitulum ducturum, cibum sibi porrigi petit, sanus ac valens.

Laurentius Petit, annorum admodum trium puerulus solutus erat derepentè febris trimestri, ex voto videlicet à parentibus concepto, quod in venerationem P. Francisci cedebat. Cum id parentum eorundem negligentia exolutum non esset; ecce tibi post tres menses parvulus idem morbo corripitur tam insolenti, ut intestina defluerent. Curaverant eum nequidquam Medici, menses ipsos quatuor: ac tum demum recordatus Pater se superioris voti reum, votum non exoluisse; venià à Domino Deo suppliciter petità votum instaurat denuò: id ubi perfectum, ultro
intestina

intestina intro se receperunt, puerulus post horas quatuor & viginti planè convaleuit.

Prædicat Gerentonius, vir gravis, in suprema Tolosanâ Curiâ patronus, cum ad extremum vitæ periculum ex vehementi febre devenisset, se post vorum nuncupatum in Ecclesia Lalovescenti confitendi, sacramque sumendi Eucharistiam, febrisolutum continuò.

Gabrielis Poncet, civis Aniciensis uxor, Jaquelina Blanchardia, postquam feliciter enixa partum erat, aliquantò post, unde, nescias, correpta est tam atroci symptomate, ut tanquam distenta in equuleo, sic gravissimos toto corpore dolores persentisceret, distortis etiam membris, ut rumpi commissuras diceret, atque è suo quaque loco exilire, vultu tantum non posticam in partem obverso. Hæc tanta tamque insolens agitatio, usum jam sensuum omnium ademerat deploratæ : & pro mortuâ habita esset, nisi pulsus cordis exiguus eam indicasset adhuc vivere. Ergo tentatis adhibitisque frustra remediis omnibus, vovit vir, siquidem revalesceret ductu-

ducturum se eam ad P. Francisci tumultum, si duci posset; sin, iturum se saltem. Nec vana spes fuit: post paulò locuta femina est, post horam prorsus convaluit, nullo tantæ vexationis remanente vestigio, præter debilitatem aliquam.

Hæc propè in viciniâ; è remotioribus autem locis multa hinc inde accepimus haud minus miranda. Cognovimus recens, ex literis datis Bruxellâ, de mense Aprili, anni millesimi sexcentissimi quinquagesimi tertii, Rectorem Collegii nostræ Societatis, urbis ejusdem, postquam illius vires sic afflixerat febris nihil remittens, ut de sacrosancto Viatico illi administrando deliberaretur, quærenti uni è Nostris, numnam è re foret opem implorare S. Geroldi Martyris, cujus vis apud Deum gratiosa in depellendis febribus maximè eluceat; *Quidni verò potius, subjecisse, confugiam ad unum è Societate, P. Franciscum Regis, de quo tam multa, tam mira nuper nobis memorabantur? Ad ipsum per preces vota-que in præsentia adeundum mihi censeo: & faciam, propitio Domino, ubi primùm mali vis paululum imminuta, utcunque quietum animo esse siverit.*

Vix

Vix ea pauca dixerat, cum minui febrim
sensit; mox in portionem infundi jussit glo-
bulos aliquot è beati tumuli terrâ, & non-
nihil reliquiarum ejusdem è collo suspen-
di, voto se obstringens interim, quotidie
ad certum intervallum temporis recitan-
di certas preces: simul Antuerpia deferri
Imagines complures ejusdem curavit, tum
in Nostros, tum in externos distribuendas.
Et ecce tibi secundùm votum in lenem
somnia æger lumina declinat: experre-
ctus, ardentem illam vim febris multum
remisisse agnoscit, quâ etiam paulò post
planè solutus est.

Trajecti autem, cum eodem anno vir-
go quædam unius è Canonicis soror, fe-
bri item torqueretur tam contumaci, ut
Medici de agræ vita desperarent, post-
quàm ad pectus imaginem Francisci ad id
allatam applicuerat, febris abcessit con-
tinuò, paulo post ægra planè convaluit. Et
mense Junio anni ejusdem, mercator qui-
dam Dunckerkenensis cum Bruxellæ ma-
ligna febre conflictaretur nullis cedente
remediis, jamque Sacramentis Ecclesiæ
tali tempore usurpari solitis munitus, ad
exitum

exitum è vitâ se se compararet, Sacerdos è
Nostris auctor fuit, voveret, curaturum se
sacrum unum fieri ad P. Francisci venera-
tionem: id cum peractum esset postridiè,
primum febris ardor remisit magnoperè,
tum brevi successit sanitas. Ibidem Bru-
xellæ Coadjutor quidam è Nostris ex
atroci pleuritide deductus jã ad extrema,
atque adeò sacro Viatico instructus, lalutari
quodam instinctu P. Francisci opem
poposcit, flagitavitque tradi sibi illius ima-
ginem: ubi id factum, statim è letali illo
morbo emerfit, de mense Aprili. Idemque
cùm sequente Junio vlcus in femore exci-
tisset tam noxium, ut gangiæna conlecura
sit, candens ferrum admoveri sibi sivit, ex-
cidendis emortuis carnibus, ne labes latius
ferperet: & tam multoties iteranda sectio
fuit, ut quiaderant, cohorrescerent uni-
versi: Ipse, cum ad ulcus febris vehemens
accessisset, tamen benefici sui recordatus,
ejusdem imaginem reposcit, vovetque in
annum, certum precum quotidianarum
numerus, P. Francisco sibi apud Deum
propitiando: quoque certius celeriusque
remedium è cælo accerferet, augustæ quo-
que

que Deiparæ patrociniū imploravit. Exitus is fuit, ut abscesserit febris continuò, femur paulatim corroboratum sit.

Nicolaus denique Pontius, domesticus Ducis Lotharingiæ, ejusdemque domesticarum rationum antigraphicus, (a) cum menses ferè decem febre conflictatus esset, quæ in phthisim denique degeneravit, inque quotidianam hæmorrhagiam, sine spe recuperandæ valetudinis; per Quadragessimam anni ejusdem, millesimi sexcentissimi quinquagesimi tertii, P. Claudius Veroncourtius, Ducis ejusdem Confessarius, narravit, ipsum se Lutetiæ, mense Septembri anni superioris, P. Francisci Regis ope, postquam jam à Medicis conclamatus erat, ex morbo letali convaluisse. Ea oratio cum addidisset animos, vovet Nicolaus, se, siquidem febre liberaretur, deinceps sacram homologesim obiturum, sumpturumque sanctam Eucharistiam, quo die P. Franciscus è vivis excessit, hoc est, pridie Cal. Januarii: addidit Veroncourtius, se eam ipsam in rem sacrificaturum novies, ita ramen si Nicolaus intra dies

(a) *Gegen oder Todtschreiber.*

dies novem convalesceret, per quos Nicolai uxor quotidie certum precum numerum viri causâ persolveret, alioqui novem illa sacra non facturum. Et ecce tibi, dum pia mulier preces peragit, die septimo prorsus convaluit conjux: atque id Nicolaus ipse sincerè coram Deo affirmavit non semel.

F I N I S.



AVCTARIVM LATINI Interpretis.

Non est consilii mei, quidquam hic aut prajudicare, aut asserre prajudicatum, quod ad Venerabilem Servum Dei, cuius Vitam Latine verti, Sanctum aut Beatum declarandum pertineat. Addo item, ut ubique sententia quàm maxima potui fide instiri, sic non usquequaque reddidisse me verba verbis: quod quidem paulò liberius usurpare institui, ex quo didici Tolosâ, P. Claudium la Broûe,